

ATLI DAM skrifvar:

Nýklaktur loysingarmaður í Suðuroynni

Hvat loysingin skal gagna eini endurreising av flakavirkinum í Vági, sum eini fiskimanna- og arbeiðarafyrirøktu ella sum einum virki hjá tí breiða fólkinum er væl fáur sum dugir at skilja.

Tann politikkur sum loysingarmenninir Sigurd Joensen, Finnogi Isaksen, Hanus við Høgadalsá, Frederik Hansen og Karsten Hoydal hava fært hesi fyra árinir er bygdur á leivdirnar av tí politikki, sum borgarligu flokkarnir allir hava staðið saman um fyrr, nevniliga: »Tað sum ikki kann standa má falla.«

Ja loysingarmenninir eru í dag teir einastu, sum konsekvant og uttan at slaka halda hesi stevnu í háseti. Meðan allir aðrir borgarligir flokkar os við og við eru trýstir til at hugsa um hvat gagnar samfelagnum og búskapi tess best og eru fingir við til at stuðla í forum, har »maglin í hurðina« politikurin einans hevði elvt arbeiðsloysi — so er hesin flokkur einasti eftir av teim borgarligu, sum hvørja ferð stuðul kemur uppá mál einsljóðandi visir til negativu støðu sína í líknandi málum.

Ikki eina ferð hava teir vist á nakra gongda leið, sum positivt kundi verða virkisskapandi aftaná at kreppuálag hevði tikið virki av fótum, og bert fáar ferðir hava teir góðtikið ta stuðlan, sum hend er.

Hesa negativu støðu tóku teir fyrstu ferð tá Erlendur Patursson og Hanus við Høgadalsá vóru við til at nokta AT stuðul fyrst í 50'um, tað skuldi reistast av nýggjum søgdu teir, hóast teir vistu at eingin peningur og einki initiativ til nýstovnan fekkst tá, men at virkið vildi fara til einstakling fyrri ein slik.

Nýtt kom sjálvandi einki tá tað var felt so eiggiliga.

Teir grundfestu borgarligu støðu sína vit at avtaka lands-handilin og hava, hóast ta læru teir áttu at hava fingið undanfarna val, fylgt hesi leið síðan, og eru í dag teir einastu sum rópa: »Tað sum ikki kann standa, má falla!«

Vit javnaðarmenn vildu sjálvsagt í mongum føri skorið nærri at beini fyrri at geva betri grøður, bæði hvat viðvikur at skera leysa skuld burtur og at fáa effektivari leiðslu, og vit hava hildið fram, at tá almenningurin átekur sær byrðar, eigur hann eisini ávirkan. Men tá tað ikki hevur verið møgult at fingið aðrar við til hetta, skuldu vit so latið farið?

Nei!

Í einum føri, tí sum nýklakti loysingarmaðurin í Suðuroy Ove Mikkelsen er so nær knyttur at, fekkst ein rættuliga skilagóð loysn, nevniliga hon, at tá felagið hevði avgjørt at likvidera, tók landið um endan.

Vert er at leggja til merkis, at hetta var ein av teim fáu ferðum at loysingarmenn tóku undir, og væl at merkja uttan at nevna aðra loysn sjálvir.

Her vóru teir samdir við landsstýrið um, at tað, sum mest umráddi var, at virkið ikki steðgaði, tí hvat gjørdur útróðarmenn í sunnar helvt og hvat gjørdur arbeiðsfólkið í Vági tá.

Tað var fyrst og fremst fyrri at arbeiðsloysið ikki skuldi vaksa í Suðuroy, at hetta bleiv gjørt so effektivt og skjótt sjálvandi, og hetta veit O. M. eisini, hann skuldi verið glaður fyrri, at ta virkið, har hann hevði 25.000 kr. í partapeningi ikki steðgaði heilt.

Ístaðin hoggur Ove Mikkelsen í dag til høgru og vinstu og leggur ábyrgdina av øllum á aðrar. Serliga illa fer hann við okkum javnaðarmonnum, sum hava avhøvdáð virkið, kvælt tað, vilja avreiða tað til J. Dahl, Gørdum o. s. fr.

Alt sum hann sjálfur veit eru ógrundadar skuldsetingar, tí sjálvandi er ynski okkara ikki annað enn at virkið gongur til frama fyrri bygdina alla, oyna alla heldur enn fyrri einstaklingar. Eg svaraði O. M. uppá bræv 10. mars, beint eftir at eg var heimkomin, at virkið skuldi mæta alla vælvild frá javnaðarmonnum, at vit ikki ætlaðu at avreiða tað til einstakling, men vildu arbeiða fyrri, at tað bleiv endurreist sum eitt virki hjá tí breiða fólkinum.

Bað Ove Mikkelsen arbeiða fyrri hesum, politiskt ella ópolitiskt, sum hann vildi. Hann vildi ikki draga hesa linu, men heldur sáa misnøgd.

Heldur enn at avhøvda hava vit júst roynt at seta høvd upp á virkið.

Ove Mikkelsen sum 10. mars segði seg ikki hava tikið politiska støðu er nú knappliga vorðin loysingarmaður og hetta mál um eitt virkið sum var komið illa fyrri, skal nú — hóast tað ikki hoyrir heima sum politisk kastibloka — misnýtast til frama fyrri loysingina.

Hvar er logikkurin? Hann, Ove Mikkelsen, veit eins og aðrir, at nýggju partamenn hansara tóku fullt undir við avgerð landsstýrisins. Tá figgjarnevndin hevði fingið frageiðing landsstýrisins, segði Finnogi Isaksen, at tá soleið-

ið stóð til, var væl einki annað at gera!

At hann metti beint veit einhvør, sum hevur sæð hvussu alt var flokt saman, hvussu mangar posterar í roknskapinum ikki kundu greiðast, sum t. d. at 95.000 kr. vóru ymsir bókföringsmunir. Hetta veit eisini hvør tann, sum hevur sæð hvussu skjótt hjálpin, hitt almenna veitti meira enn eina ferð, varð til fánýtis.

Hvi hoggur Ove Mikkelsen ikki eftir nýggju partamonnum sínum — loysingarmonnum — sum hava góðtikið avgerð landsstýrisins. Er tað avhøvding at landsstýrið heldur virkinum í gongd, so hava partamenn hansara verið við til at fært knívin. Men her er sum allir skilamenn kunnu siggja ikki talan um at taka av lívi, men tvørturímóti talan um at halda á lívi við øllum til hitt almenna orkar.

Eru fleiri av valevnum loysingarmanna eins feskir og nýklaktir sum hesin? Eru fleiri álvarsmál, sum demagogiskt nýtt, hava givið eins feski og nýggjard loysingarvalevni?

Nakrir spurningar til Ova Mikkelsen:

Hvat er tað tjóðveldismenn eru úti eftir í felagsmarknaðarmálinum - hví greiða teir ikki frá hesum - hvat er tað teir ikki tora at leggja fram í ljósið?

Tað er tyðuligt, at Tjóðveldið eingi ráð veit sær til at taka nú uppundir valið uttan at koma við velleiðandi og ósonnum skringarlag í felagsmarknaðarmálinum. Flokkurin hevur vinglað aftur og fram, tikið støðu ímóti øllum — og so knappliga kúvent og tikið tað støðu at vilja kanna málið um felagsmarknaðin — til hvat?

Nú er at siga, at fremstu tjóðveldismenn í summar høvdu øll møgulig líkindi til at fáa alla ta vitan um felagsmarknaðin, teimum lysti. Teir eru sostatt væl vitandi um, at tað sum skringing teirra nú snýr seg um, er at mala uttanum og taka fram øll tey trøll, sum finnast kunnu fram.

Tjóðveldisflokkurin hevur yvirhøvur ikki torað at tikið nakra sum helst støðu, uttan hana, ikki at vilja, teir greiða ongum frá hvat teir vilja, á sama hátt sum við loysingini, so er hetta bert ein orðgonga uttan nakað sum helst.

Tað er at spyrja, hvat vilja tjóðveldismenn? Hvi vil tjóðveldisflokkurin nú knappliga kanna felagsmarknaðarmálið — tá teir fyrri

Hvat er tað sum aftaná 10. mars iár, tí tú sjálvboðin segði mær, at tú enn var ópolitiskur, sum hevur sannført teg um at loysingin kann gagna Suðurfisk?

Ventar tú at lat falla politikkurin endurreisur?

Hvat skuldi eg nýta hetta, at tú enn var ópolitiskur, til? Hvi skuldi eg vita hetta?

Tú hevur spurt landsstýrið eftir roknskapinum fyrri tíðna 1.4.1969—26.11.1969. Landsstýrið kundi heldur biðið teg um henda roknskap.

Ídag aftaná at partaeigararnir hava likviderað eru tað likvidatorarnir og ikki landsstýrið, sum kunnu upplýsa um roknskapin.

Teir hava orienterað teg um hvussu til stendur, og tú veist nú, at orð tiri um at so nógv var eftiri í búnum, at tað skuldi kunna verið nokk til, at virkið gekk víðari, um tit sluppu at halda fram eru ósonn.

Men at siga frá tí gert tú væl ikki nú áðrenn valið, hóast tú sjálfur hevur drigið virkið uppi.

Tú veist Ove Mikkelsen, at tað sum likvidatorarnir nú hava eftiri er at finna útav, hvussu haldgøð tey krøvini, sum Suðurfisk hevur ímóti ymsum íbúgvum í sunnar helvt, eru.

Hvat er goldið, nær er tað goldið, til hvønn og hvat er ógoldið, tað eru spurningarnir sum teir mugu greiða áðrenn

status — ein cirka status — kann gerast.

Men skulu vit báðir, sum nú kenna rakstrartølini og undirskotið sum Data og likvidatorarnir eru komnir til, biðja um loyvi til at draga tey fram í valstríðnum?

Ellar skulu vit í evstu løtu taka Suðurfisk burturúr stríðnum og tosa um tað, politikurin fyrst og fremst snýr seg um:

1) Borgarligur loysingarpolitikkur mótvægis frælsu sosialistiskum politikki, hvat gagnar Føroyum og vinnustøttum teirra best.

2) Berserkaloysing Sigurd Joensens — og nú eisini Ova Mikkelsen — mótvægis nátturliga, frælsu og beinu tjóðskaparstöðu javnaðarmanna, har frælsi og vælfærd fólksins eigur fremsta sess í huga.

3) Lata-fara-politikk loysingarmanna mótvægis uppbyggingar-, útbúgvingar- og menningar politikki javnaðarmanna.

4) Ídnaðarpolitikk javnaðarmanna, har vit sjálfir hava hald á investeringunum, mótvægis »nýggja« politikki loysingarmanna, at danir gjalda investeringar og ráða útbúgving okkara, meðan vit yvir-taka skúlar, hospitalir, sosiala forðing, dóms- og politivald við meira.

Vónandi svarar tú mær bein- an vegin hvat vit skulu tjakast um: 1) Suðurfisk og øll tølina har ella 2) Samfelagsviðurskiifti.

dóm fólksins, til fólkaatkvøðu, fyrri nýval til lóting.

Tað er harmuligt at ein flokkur, sum tjóðveldisflokkurin skal vera so eigasøkur í tí, sum tenir tjóðini best, at hann vil avreiða alla heiðurligheit og alla mannsömudigheit, bert fyrri at tekkjast veljarumum — sektin á hvat teir makta. Hetta er misbrúk av fólkaræðinum, demokratism — eit illíkt dømi er grein í 14. sept. leygdagin, har teir taka Sigurd Joensen, sum sannleiksvitni fyrri, at teir eru samdir um ikki at fara uppi felagsmarknaðin. Meðan samleikin er, at Hanus við Høgadalsá, tjóðliga og greitt undir lögmanisviðgerðini segði, at hann var fyrri at kanna felagsmarknaðarmálið. Eins og landsstýrisflokkarnir hava gingið við til.

Hitt, at avgerð er tikið um at fara upp í felagsmarknaðin, tað kann bert afturvisast við einum orði og tað er: Lygusøga, sum so mangt frá teirri síðuni.

x við C